

MARIBORČAN

LIST ZA OBČINSKO POLITIKO

Uredništvo in uprava:
Koroška cesta 5.

Izhaja vsak torek in petek

Cena: Letno Din 80.—
plačljivo le po prilo-
ženi položnici.

Kaj hoče Slovenska ljudska stranka delati v bodočem občinskem svetu?

Mariborski volilci morajo natančno poznati program raznih strank, ki kandidirajo v obč. svet. Stranke morajo volilcem povedati, kaj so za občino že storile in kaj hočejo v novem občinskem svetu delati. V naslednjih vrstah hočemo kratko povedati volilcem, kaj hoče v bodoče na rotovžu delati stranka SLS.

I. Socialne naloge.

a) **Nadaljevanje stanovanjske akcije.** Mestna občina bode morala zidati še nadaljnje stanovanjske hiše. Zgodilo bi se to s posojilom, ki ga da Ministrstvo socialne politike na razpolago. Namesto velikih stanovanjskih hiš, kakor so se zidale dosedaj, bi se zgradile male hiše, katere bi imele eno stanovanje v pritličju in eno v I. nadstropju ter bi bile zgrajene tako, da stranki ne prideta v stik, ker bi bil za vsako stranko vhod od nasprotne strani. Pri vsaki hiši bi bilo nekaj vrta, in sicer tako, da bi ga hiša delila na dva dela; en del bi spadal k pritličnemu stanovanju, drugi del pa k stanovanju v I. nadstropju.

Ker je predvideno 3.000.000 Din takega posojila po 4% obrestni meri, bi se za taka stanovanja plačevalo okoli 300 do 400 Din mesečno, nakar bi po 25 letih najemnik postal lastnik oziroma solastnik dotične hiše in vrta. Takih hišic bi se dalo napraviti s tem denarjem kakih 25, tako, da bi bilo zopet 50 stanovanj več v mestu.

b) **Podpirati se mora tudi privatna podjetnost za zgradbo stanovanjskih hiš.** Da se to zgodi, je potrebno, da občina kupi primerna zemljišča, ki jih potem lahko da po nižini cenah interesentom. Poleg tega naj občina oprosti nove stavbe vseh davkov in bremen skozi daljšo dobo let, da ljudje dobijo veselje do zidanja.

c) **Povečanje oskrbnišnice.** Jako nujno je tudi vprašanje povečanja oskrbnišnice. Priporočljivo bi bilo, da bi oskrbljenci imeli na razpolago tudi velik vrt, kjer bi lahko opravljali lahka vrtna dela, na katera so vajeni. Pri tem bi uživali tudi sveži zrak. Vsega tega pa pri sedanji oskrbnišnici ni. Razen tega je pa sedanja oskrbnišnica prenapolnjena kljub temu, da se morajo jako utemeljene prošnje za sprejem v oskrbnišnico odklanjati in kljub temu, da je znatno število oskrbljencev tudi v hišalnicah v Ptujju, za katere mora občina plačevati oskrbne stroške. Za tako si-

rotišnico bi se dalo uporabiti zemljišče, ki ga je kupila mestna občina leta 1923 od ge. Wolf blizu bivše kadetnice. Gosp. župan dr. Leskovar je dal za to že izdelati načrte in je bilo predvideno, da bi tam našlo svoj dom 225 ubožcev. Zato potrebni stroški so bili preračunjeni na okoli 3.000.000 Din.

V ozki zvezi z oskrbnišnico bi bila preureditev sedanje oskrbnišnice v Slovenski ulici. Preureditev se zamišlja tako, da ostane v pritličju ljudska kuhinja, kakor je sedaj, z veliko jedilnico, kuhinjsko shrambo in straniščem ter bi se tam nahajalo lahko sedem prostorov za Borzo dela in ekspoziuro delavske zbornice in pri tej registriranih organizacij. V I. in II. nadstropju bi bilo pa 7 manjših stanovanj.

č) **Zgradba Delavskega doma.** V ozki zvezi s tem je potrebna gradnja Delavskega doma. Tudi ta Delavski dom bi se nahajal na poprej omenjenem zemljišču blizu bivše kadetnice. Zamišljen je pa ta dom tako, da bi tukaj bilo kakih 36 stanovanj, v pritličju pa bi bila ljudska kuhinja, torej jedilnica s kuhinjskimi prostori za delavce in za delavske družine, nadalje razen stanovanja za upravitelja, 8 velikih spalnic za delavce samce. Te spalnice bi imele vsaka po 8 postelj, 1 velika spalnica pa 18 postelj in nadalje bi se tukaj nahajala kopalnica in shramba za perilo. V I. in II. nadstropju bi se nahajalo 36 stanovanj, obstoječih iz dveh sob in kuhinje, nadalje pa še bolniška soba s pritliklinami in ena velika stanovanjska soba za delavce samce.

Stroški za tako zgradbo bi znašali okoli 4.000.000 Din. K tej zgradbi bi naj bilo prispevalo Ministrstvo za socialno politiko iz fonda, ki se je nabral za podporo brezposelnim — najmanj 2.000.000 dinarjev, nekaj pa bi naj prispevala tudi Delavska zbornica.

Ko so se vršila tozadevna pogajanja na magistratu, so izjavili zastopniki delavstva, ki so pripadali socialno demokratični stranki, da jim ni do tega, da bi se zidala delavska stanovanja, ampak da hočejo predvsem imeti reprezentativen Delavski dom, kjer bi se nahajali veliki društveni prostori, čitalnice, telovadnice itd. Pogajanja so se vsled tega razbila, medtem je padel minister socialne politike dr. Gosar, in tako se ta načrt ni mogel izvršiti.

Da je tak Delavski dom potreben, bode moral priznati vsakdo; saj stanujejo sedaj samski delavci po raznih luknjah v hlevih in drugih takih prostorih, ki jih jim odstopajo navadno hišniki brez vednosti hišnega gospodarja in to večkrat za drag denar.

d) **Tudi otroškemu dnevemu zavetišču bo treba posvetiti vso pažnjo.** Sedanji prostori so premajhni, treba jih bo povečati. Znatna pridobitev za dnevno zavetišče bode uporaba Ljudskega vrta za otročji park. V tem parku ne bi imeli samo otroci iz dnevnega zavetišča svoje igrišče, ampak bo treba ves Ljudski vrt preurediti tako, da bodo tja lahko dajale matere čez dan svoje otroke v dobro varstvo, ko gredo same po svojih opravkih.

e) **Novo dravsko kopalnišče.** Drava zahteva vsako leto več človeških žrtev. Vse varnostne odredbe proti temu so se izkazale za nezadostne in to pred vsem radi mrzle vode, katera povzroča je v telesih kopajočih se oseb krče, in pa radi velike deročnosti Drave. Že radi tega je potrebno, da se to v tem letu spremeni. Potrebno je pa tudi iz higijenskih ozirov, kajti glavni kanal, ki pride iz Koroškega predmestja in pobira vso nesnago iz tega predmestja, se steka v Dravo neposredno pred kopalniščem. Jasno pa je, da mesto, kakor je Maribor, ne more biti brez javnega kopalnišča. Zato se bode moral čimprej izvršiti načrt, glasom katerega bi naj bilo kopalnišče višje ob Dravi, in sicer tam, kjer je bilo svoj čas vojaško kopalnišče, približno nasproti cerkve sv. Jožefa. Načrt predvideva, da bi se napravil veliki bazen, v katerega bi se napeljala dravska voda. V tem bazenu bi se voda segrela; razen tega bi pa bila skoraj stoječa voda in torej mnogo pripravnejša za kopanje. Predvidene so tudi vse varnostne priprave, da je kaka nezgoda izključena.

f) **Povečanje parnega mestnega kopalnišča.** Ravno tako važna je spopolnitev in razširitev parnega kopalnišča. Sedanje poslopje je sicer popolnoma zadostno za te svrhe, vendar bode treba izrabiti vse prostore, ki so v tem poslopju. Tudi bodo potrebne nekatere preureditve, tako, da bode kopalnišče odgovarjalo higijenskim zahtevam. Na vsak način bode treba napraviti pršne kopeli, da bode na ta način postalo ko-

pališče pristopno tudi širšim slojem, katerim sedaj ni.

II. Naloge občine na zdravstvenem polju.

Poleg že opisanega dravskega in parnega mestnega kopaljšča, spadajo sem še pred vsem sledeče naloge:

a) **Povečanje vodovoda.** To vprašanje postaja vedno bolj pereče. Od črepalnice na Teznu do shrambe na Kalvariji vodi samo ena cev, če ta cev počí, je Maribor brez vode. Razen tega se je pokazalo, da črepalnice na Teznu ne dajejo dovoljno količino vode, ako pritisne malo suša. Ravno takrat, ko vsled hude vročine in suše rabi prebivalstvo največ vode, je primanjkuje. Deloma se je temu odpomoglo z vpeljavo in priključitvijo na vodovod studenca, ki je v kopaljšču. Brez tega bi letošnje poletje imeli eno tretjino vode manj, kakor smo jo imeli; kaj bi to pomenilo, si lahko predstavljamo, če pomislimo na vroče dneve, ki smo jih preživeli.

Iz higijenskih ozirov bi bilo potrebno, da se najde in zajme novi studenec, ki bode dajal dovolj vode za mesto in tudi za sosedne občine, ako se hočejo priključiti na mestni vodovod. Ozko v zvezi s tem je tudi skrajno potreben splakovalni sistem v naših kanalih, ki se ga ne more uvesti, dokler nam vodovod ne daje dovolj vode, da bi sproti spiral naše kanale.

b) **Spopolnitev kanalizacije:** Pred vsem je treba zajeti v kanal Počehovski potok v Melju in ga odvesti v Dravo. S tem v zvezi je kanalizacija Melja, ki je samo deloma izvedena, je pa najbolj potrebna, ker leži Melje nižje. Tudi v ostalem mestu bode treba kanalizacijo sistematično izboljšati in izpopolniti. Velik korak naprej pomenja v tem oziru kanalizacija Vilharjeve, Kamniške, Koroške, Čopove in Vrtne ulice, sploh IV. okraja.

III. Vzdrževanje in tlakanje ulic in trgov.

a) **Tlakanje Meljske ceste** se je že pričelo. Preden se nadaljuje, bode treba rešiti vprašanje kanalizacije, kakor je že navedeno zgoraj. Tlakanje se vrši iz kaldrminskega fonda ter je zato potreben kredit nad 4.000.000 Din že otvoren in navožene granitne kocke iz omenjenega kredita že skoro plačane. — V zvezi s tem je tudi otvoritev Motherjeve ulice, ki se bode podaljšala do tovarne Hutter v Melju in s tem spojila z ravnokar otvoreno cesto Ob Brodu in s tem tudi z Meljsko cesto.

b) **Ureditev Glavnega trga,** novega in starega, je druga važna naloga. Ker se osredotoči ves promet na Dravski most, postajajo ulice preozke. To se bode pokazalo še posebej, ko se bode zgradil na prostoru med Ciglerjevo hišo in med državnim mostom velik hotel. Načrti za to so že izdelani in namerava g. Berg z zgradbo začeti spomladi leta 1928.

Da se olajša promet, bo treba cesto razširiti na račun novega Glavnega trga; napraviti bode treba ob strani tudi h dnik za pešce in kar ostane, bi se naj uporabilo za park, toda ne z visokim drev-

jem, ampak samo za cvetlice in travo. V parku bi bil potem prostor za spomenik Kralju Petru I., kateri se bode postavil leta 1928.

V zvezi s tem je preureditev starega Glavnega trga, kateri nudi dokaj žalostno lice. Oni, ki vsak dan vidijo Glavni trg, se tega toliko ne zavedajo, pač pa opazi tujec veliko napako, da stoji Marijin kip na najnižji točki, ne glede na skrajno slab tlak.

Lice Glavnega trga se je pokvarilo, ko se je napravil novi most in se je takrat del ob mostu nasipal ter se je tako spravilo ostali Glavni trg v nižino. Ugled Maribora zahteva, da se Glavni trg uredi slično, kakor v Ljubljani Kongresni trg.

c) **Neodložljiva je regulacija Pobreške ceste** med Kralja Petra trgov in med staro državno cesto. Ne more, da je vožnja v sedanjem stanju težka in nevarna, se tudi mesto ne more razvijati, ker leži Turkova hiša tako, da se v stavbeni črti ne more naprej zidati. Zidati pa tam namerava g. Greif, kateri ima že načrte, in menda tudi g. Rečnik. Odkup Turkove hiše in nadaljevanje že začete regulacije Pobreške ceste je torej nujna potreba.

č) Sedaj se že dela na regulaciji **Tattenbachove ceste.** Del Hofmannove tovarne se je že podrhl in tako bode promet neoviran po Tattenbachovi cesti naprej do klavnice in sejmišča. Z dovoljenjem južne železnice se bode mogla odstraniti zemlja, s katero se je zasipal obok ob vijaduktu pri Dravi, tako, da bo šla Tattenbachova cesta v ravni črti pod železniškim tirom v Melje.

d) Na enak način se bode morala zvezati **Kacijanerjeva ulica v Melju z Marijino ulico;** treba bode odstraniti samo nasipano zemljo in tako dobljen prehod pod železnico tlakati. Tako bode imeli z Meljem, ki je bilo do sedaj od ostalega mesta skoro odrezano, tri zvezne ceste, kar bode gotovo dobro služilo prometu, kakor tudi razvoju onih ulic ob obeh straneh železniškega tira, ki so sedaj bile skoro čisto brez prometa.

e) Nujne rešitve čaka **razširitev Gosposke ulice na oglu Slovenske ulice.** V svrhu regulacije je bila že mnogo pred vojno kupljena takozvana Tegetthofova rojstna hiša, a jo je občina leta 1916 zopet prodala dr. Franzu proti obvezi, da bode najpozneje dve leti po sklepu miru sezidal na tem mestu lepo visoko hišo, pri tem pa odstopil brezplačno za razširitev Gosposke ulice potreben svet. Vprašanje, da-li še ta obveznost dr. Franza obstoji ali ne, je postalo dvomljivo vsled površnosti ali neznanja prejšnjega župana Grčarja, ki je sklep občinskega odbora napačno sporočil dr. Franzu. Dr. Franz je namreč prosil, da se ga izpusti iz obveze in na njegovo mesto sprejme novega kupca hiše; občinski svet je sklenil, da bi na to pristal, ako bi dal novi kupec hiše zadostno jamstvo, da bode obvezo, ki jo namerava prevzeti, tudi mogel izpolniti. Rešitev, ki jo je na to dal dostaviti gosp. Grčar, se pa glasi tako, da občinski svet izpušča g. Franza iz obveze, ne da bi bil prej dobil obvezno jamstvo od kupca!

f) **Tudi Strossmajerjeva ulica** čaka regulacije. Ta ulica začne na Koroški cesti in pelje v smeri proti severu mimo

šolskih sester do Dečjega doma. Tu preneha popolnoma, pač pa se nadaljuje v prvotni smeri proti severu in veže Koroško in Kamniško cesto. Spopolnitev te ulice je v zvezi z rešitvijo pokopališčne vprašanja, ker spada parcela, ki bi se naj deloma uporabila za regulacijo oziroma izvedbo Strossmajerjeve ulice — Stolni cerkvi.

Avto-promet.

Avtobus-promet sam je treba spopolniti. To bi trebalo storiti tudi tedaj, ako bi mestna občina imela pri tem celo malo zgube, ker se pač zahteva, da se v tako razsežnem mestu, kakor je Maribor, tudi potrebne komunikacije, ki služijo hitrejšemu prevažanju oseb iz enega kraja v drugega. Mnogo manjša mesta in tudi mnogo revnejša so zidala svoje cestne železnice, Maribor jih ni imel. Avtobusi popolnoma nadomeščajo cestne železnice in so celo boljši, kakor cestna železnica, ker so bolj gibčni in se lažje prilagodijo prometnim potrebam. Zato so velika mesta opustila cestne železnice in uvedle avtobus-promet.

Dolžnost občine je, izpopolniti avtobus promet tako, da bode čim več prebivalcev deležnih te dobrote, ne pa samo oni, ki slučajno bivajo ob Aleksandrovi cesti, saj plačujejo občinske davke vsi občani, torej morajo biti po možnosti tudi deležni vsi udobnosti, ki jo nudi avtobus-promet.

IV. Druge nujne naloge:

a) Nujno je tudi **vprašanje tržnice.** Razmere na Glavnem trgu nasprotujejo zdravstvenim predpisom in bi jih bilo treba odpraviti. Ni pa mogoče tega storiti, dokler nimamo tržnice. Za tržnico bi se moral najti prostor, ki leži sicer v sredini mesta, a vendar bolj ob strani in bi moral biti pristopen od vseh strani. Morda bi bil pripraven prostor Ob jarku, tam, kjer se sedaj nahajajo hiše — napol podrtije.

b) **Gradba nove carinarnice** ob Aleksandrovi cesti poleg sedanje pošte je tudi samo vprašanje časa. Dosedanji prostori, v katerih se nahaja carinarnica, so nezadostni v vsakem oziru. Gradba nove carinarnice bi se izvršila iz kaldrminskega fonda, katerega dohodki se bodo vsled ukinitve carinarnice v Čakovcu in Celju znatno povečali. Delna uporaba kaldrminskega fonda v te svrhe je v smislu fin. zakona za leto 1927-28 dopustna. Ker pa namerava na istem mestu zidati tudi pošto ministristvo poslopje za pošto in je carinska pošta ozko zvezana s carinarnico samo, bode potrebno, da se obe ministristvi zedinita glede načrta za skupno poslopje. Vsekakor je pa ta stvar neodložljiva, ako se pogleda prostore, v katerih je nastanjena sedaj carinska pošta.

c) Mestna občina tudi ne bode mogla dalje odlašati z **gradnjo poslopja meščanske deške šole** in skoraj istotako je nujna tudi gradnja šolskega poslopja osnovne šole za deklice. Tudi v tem oziru so načrti že izdelani, vršila so se že pogajanja, do zgrabe pa ni prišlo, ker je občina na stališču, da ne more ona nositi stroškov za šolska poslopja tistih

šol, katere obiskujejo otroci iz sosednih občin (glasom uradnih izkazov je takih otrok nad 400).

Maribor je obmejno mesto; Maribor postaja vedno bolj tudi središče tujskega prometa, zato je dolžnost mestne uprave, spraviti vse omenjene naprave

na tako stopnjo, da se bode lahko merilo tudi z drugimi, modernimi mesti. V tem leži tudi bodočnost Maribora.

Kritja za omenjene naprave ne bo težko najti. Nekatere naprave se bodo same krile, nekatere bo kril kaldrinski fond, ki raste od leta do leta, za ne-

katere pa bo lahko dala kritje najemina za vojašnice, ki bo, kakor lahko upamo, po definitivni razsodbi sodišča v Zagrebu skoraj za 2 milijona dinarjev na leto višja od sedanje, tako, da se meščanom ni bati večjega obdačenja kakor je zdaj!

Delavski denar za advokatske pisarne.

Socialisti hočejo z delavskim denarjem zidati advokatske pisarne namesto — stanovanj.

Vsled najnovejše zveze med demokrati in socialisti je »Jutro« lahko pravilno poročalo, da bo socialistična Ljudska tiskarna zidala veliko hišo za advokatske pisarne. Zakaj pa ti ljudje ne zidajo stanovanjske hiše? Denar imajo, in sicer delavski denar, pa ga hočejo pora-

biti za hišo, kjer naj imajo advokati svoje pisarne in stanovanja!

Pri tej stvari pa je zanimivo še to, da je pa ravnatelj Ljudske tiskarne in socialist Ošlak zahteval stanovanje v občinskih stanovanjskih hišah.

Ni ga v Mariboru človeka, ki bi ne

obsodil te socialistične podlosti, s katero delavski denar uporabljajo za advokatske pisarne.

Delavci, v nedeljo, 18. decembra obsodite to socialistično zlorabo delavskega denarja! Delavski denar za delavske stanovanj, hiše in ne za advokat. pisarne.

Orjunsko-socialistična kompanija.

Vsemogoče smo Mariborčani že navajeni, a kaj takega pa nobeden ni pričakoval, da bodo mariborski socialisti postali najvdanejši hlapci Orjune. Pregovor o psu in mački se je izkazal kot resničen, Orjuna in mariborski internacionalni socialisti so skup. Ne bomo trdili, česar ne bi mogli tudi dokazati.

Ko so minile 11. septembra volitve v Narodno skupščino, je dr. Reisman, dopisnik »Jutra« štel socialistične glasove za — napredno-demokratske, le da so v drugi škrinjici. Tedaj so mariborski delavci začeli gledati, kako to, da bi oni zdaj naenkrat postali pripraga orjunske demokratske stranke. Dr. Reisman je dobil nalog, naj vendar ne izdaja te »skrivne zveze«.

Petejan je bil izvoljen in je šel v Beograd. Mislil pa je: »Beograd je daleč in nihče ne bo izvedel, da delam z demo-

krati skupaj.« In dr. Pivko ga je naučil prvi deviški govor v parlamentu, posodil mu je svoj lasten govor in Petejan ga je povedal, da so vsi mislili, da zopet dr. Pivko govori.

Demokrati kandidirajo Petejana. Bile so volitve v odbor, ki naj določi, kdo je poslanec. Na kandidatni listi poleg dr. Zerjava je bil tudi — Petejan. Ker so se vsi začeli smejati tej novi kombinaciji, in je o tem poročal tudi »Slovenec«, je dobil Petejan nalog, da naj vendar preveč ne izdaja zveze med demokrati in socialisti. —

»Jutro« za socialiste. Ta najbolj zagrizen demokratski list je postal zadnji čas dnevnik socialdemokratov. Urednik Reisman in Eržen delujeta na to, da socialisti pridejo pod vpliv tega demokratskega lista.

Orjunaš Reisman in socialist Eržen sta sklenila, da mora orjunsko-socialistična kompanija dobiti mestno občino v roke. Zastopniki kapitalizma v črnih srajcah in zastopniki proletarijata v rdečih srajcah, naj bi gospodarili nad Mariborčani, in s to svojo zvezo napravili spravo med kapitalisti in delavci. To ni sprava, to je nova sužnost.

Socialisti v dvojni sužnosti. Ne le, da socialistični voditelji ničesar ne store, da bi rešili delavstvo iz kapitalistične sužnosti, zdaj ga hočejo spraviti še v orjunsko sužnost. Orjuna bo prevzela komando, dr. Reisman in Eržen bosta šla naprej, delavci, vi pa zadaj, uklenjeni na rokah in nogah in z zavezanimi očmi in z zavozljanim jezikom!

Delavci, ne dajte se ukleniti v orjunsko-socialistično kompanijo!

Mariborske ulice pod socialisti in danes.

Smola socialdemokratskega agitatorja v Tattenbachovi ulici. Pred nekaterimi dnevi je socialističen agitator poskušal srečo v Tattenbachovi ulici. Nagovarjal je ljudi naj volijo »te rdeče«, češ, »klerikalci« niso skrbeli ne za zboljšanje ulic, ne za red, sploh za nič niso skrbeli. Ali rdeči apostol je grdo nalezl. V hiši št. 19 mu je priprosti mož zabrusil krepko v obraz: Kljukec lažnjivi, kar izgini! Ali te ni sram, da tako debelo lažeš! Pojdi z menoj, pa si poglej, kako gladka, široka in snažna je sedaj Tattenbachova ulica. Prej, posebno tedaj, ko je bil rdeči župan Grčar na mariborskem magistratu, bi bilo treba, da bi se ljudje s čolni prevažali z ene strani ceste na drugo. Blato je kar teklo po cesti. Vozovi so ropotali po debelem gramozu, a sedaj je ta prometna cesta gladka kakor miza. In to je napravil »klerikalni« župan dr. Leskovar. Kar pojdi! Tu v Tattenbachovi in sosednih ulicah že ne dobiš nobenega glasu za socialiste. Nisem »klerikalec«, a 18. decembra bom prvokrat volil Slovensko ljudsko stranko, ki je stranka dela, reda in poštenja. Pa še druge bom nagovoril, da bodo v zahvalo za to, da Slovenska ljudska stranka v Mariboru tako lepo skrbi za gospodarski napredek in red, vrgli volilne kroglice v prvo škrinjico! Rdeči apostol se je obrisal pod nosom in jo je

urnih krač odkuril. Napravite vsi pošteni Mariborčani tako!

Vetrinjska ulica prej in sedaj. Ena najgrših ulic je bila do leta 1926 stara Vetrinjska ulica. Kdor ni bil zavarovan za nezgode, sploh ni upal skozi to ulico. Nobene kanalizacije, tlak pa je bil na ulici tak, da se Bogu smili. Pod županom dr. Leskovarjem se je ta ulica popolnoma prenovila: tlak nov, trotoarji so na-

Mariborske ceste v dobi županovanja socialnega demokrata g. V. Grčarja.

novo asfaltirani, razsvetljava je tu. — Grčar in Bahun pa sta samo po »Volksstimci« popravljala ulice. Slovenska ljudska stranka pa ne bo ostala samo pri tlakanju Vetrinjske ulice, ampak bo leto za letom popravila s svojim treznim in pametnim delom ulice, ki kažejo

ostanke žalostnega socialističnega gospodarstva na občini. Prebivalci Vetrinjske ulice bomo pa 18. decembra vsi volili samo Slovensko ljudsko stranko, ki nam je našo ulico uredila po vzgledu velikih mest.

Socialisti in pometanje cest. V zadnjih »Volksstimcah« razvija neki Jakob Krajnc program socialistov za bodoči občinski svet. To je nekaj tako nejasnega in površnega, da tega programa gotovo socialdemokrati sami ne razumejo. V tem programu omenja učeni gospod, da bo treba pometanje cest drugače urediti. Pravi, da so pometaji sami stari možje, katere se mora zamenjati z drugimi, mladimi močmi. To so občinski svetniki SLS že pred enim letom zahtevali v občinskem svetu, ker so bili mnenja, da 70 do 80 let stari ljudje niso več za tako delo! Takrat pa so Bahunovci v občinskem svetu bili proti temu in so zahtevali, da starci naj ostanejo, da si vsaj nekaj zaslužijo. In ravno socialisti so bili, ki so pod Grčarjem izročili pometanje cest starcem, ki spadajo v oskrbnišnico, ne pa k ponočnem delu na cesti. Stranka SLS stoji radi tega na stališču, da se poveča oskrbnišnica, v katero se sprejmejo stari delavci, ceste pa naj pometajo močni in krepki možje.

Socialnim demokratom za klobuk!

Nove davke obečajo socialisti Mariborčanom. Strašna državna davčna bremena že nosijo Mariborčani, tako da že komaj dihajo. Pa socialistom je to še premalo. Že pred leti so socialisti izjavili v občinskem svetu, da Mariborčani še lahko prenesejo večje davke, ker so še premalo obdačeni. Bahun najrajši premišluje o tem, kaki davki bi se dali potrpežljivim Mariborčanom še naložiti. Ko so od leta 1921 do 1924 socialisti z Grčarjem vladali na rotovžu, so dne 13. oktobra 1922 po županu g. Grčarju vložili nujni predlog, da se naj vpelje nov davek, in sicer posebna užitnina na vse blago, ki se prinese ali pripelje v mesto. Kaj bi pomenil užitninski davek? Ta davek bi pomenil, da bi se v Mariboru podražila vsa živila. Če bi kmetica prinesla v mesto mleko, jajca, sočivje, sadje in druga živila, bi morala na »mauti« pri vstopu na mestna tla plačati ta davek, in zato bi blago meščanom morala potem dražje prodati. Vsako blago bi se s tem davkom občutno podražilo. Ta davek bi socialistom nesel na leto okrog 10 milijonov dinarjev, ki bi jih bili socialisti izropali iz žepov ubogih Mariborčanov. Kajti vsak Mariborčan potrebuje živež in obleko, in vse to bi bilo obdačeno, zato bi moral vsak Mariborčan, tudi najmlajši, socialistom plačevati užitninski davek. Leta 1922 sta se uprla temu davku v občinskem svetu gg. dr. Jerovšek in Žebot s tako silo, da se socialisti niso upali zagovarjati svojega užitninskega davka, temveč so ga umaknili. Zastopniki SLS so torej pred petimi leti rešili Mariborčane roparskega užitninskega davka in jim od leta 1922 do letos prihranili najmanj 40 do 50 milijonov dinarjev! Pa socialisti l. 1922 tega davka niso za vedno zakopali, ampak so ga le odložili, da pride boljša prilika za uvedbo tega davka. Bahun in Grčar že imata izdelan načrt za roparski užitninski davek in ga bodeta pri prvi priliki zopet predložila, kakor hitro prideta do moči na magistratu. Potem pa Vam gorje, Mariborčani, potem bodete plačevali, da bodete krvavo gledali!

Zato pa, Mariborčani, poskrbite dne 18. decembra, da Bahunovi socialisti pri volitvah propadejo na celi črti! Volite vsi v prvo škrinjico, ki je škrinjica SLS. Zastopnika SLS gg. dr. Jerovšek in Žebot sta že pred petimi leti obvarovala Mariborčane ogromnega užitninskega davka, in zastopniki SLS hočejo tudi v bodoče že itak preobložene Mariborčane z vso silo braniti pred novimi socialističnimi bremenami: Kdor voli socialiste, nalaga sam sebi užitninski davek.

Socialisti molzejo občino, kjer le morejo. V Mariboru podžupan nikdar ni dobil nobene plače, ker tudi skoraj nikdar ne opravlja kake posebne službe. Ko so imeli l. 1921 do 1924 socialisti na rotovžu večino, je bil najprej podžupan g. Ivan Roglič od stranke NSS. Roglič ni dobil kot podžupan nobene plače. Ko je pa on odložil podžupansko mesto, so socialisti izvolili za podžupana svojega pristaša Druzoviča. In glej, komaj je ta postal podžupan, so Bahun in tovariši takoj sklenili, da naj podžupan Druzovič dobi 20.000 K letne plače. Socialdemokrat pač molze občino, kjer le more — brez plače in nagrade ne stori ničesar.

Koliko stanovanjskih hiš so postavili socialdemokrati? Do danes še nobene. Od leta 1921 do 1924 so sedeli in vladali

na rotovžu. Mnogo so takrat govorili o stanovanjski bedi, storili pa niso nič, da bi to bedo odpravili. Niti z mezincem niso ganili. Ko bi bili v štirih letih napravili le eno samo stanovanje, bi jim že človek odpustil, pa niti pasje »štalice« si niso postavili. Tako socialisti dremlejo in spijo, kadar bi bilo treba delati. Ali mislite, da bodo socialisti delali v prihodnjem občinskem svetu? Gotovo ne! Grčar je bil od leta 1921 do 1924 župan in Bahun je bil takrat celo mestni svetnik, pa oba skupaj nista storila takrat nič in tudi v prihodnjem občinskem svetu bodeta spala in dremala. Kdor hoče, da se bodo še zanaprej zidale nove hiše, ne bo 18. decembra volil socialistov, ampak Slovensko ljudsko stranko, ki je zadnji dve leti pod županom dr. Leskovarjem postavila v Mariboru sedem hiš. SLS je v dejanju pokazala, da zna delati, socialisti pa so zdaj pokazali samo to, da znajo lenariti in občinski denar razmetavati.

Bahun in Eržen, barakarja. V barakah v Danjkovi ulici so stanovanja tako slaba, nezdrava in nesnažna, da bi jih resni zdravniki najraje izročili čistilnemu ognju. Bahun in Eržen pa sta se v zadnji občinski seji na vso moč potegovala za to, da se najgrša od teh barak za drag denar še za silo popravi in se nista dala prepričati, ko je gosp. župan dr. Leskovar povdarjal, da se morajo za barakarje, ki so tudi ljudje, napraviti boljša stanovanja v bivših vojašnicah, barake pa se morajo podreti. Iz barak se bodeta te dni izselili dve rodbini: Delavec Očišnik pride za hišnika v novo mestno hišo v Smetanovi ulici, delavcu Eferlu pa se je podelilo stanovanje v Dravski vojašnici. Za izpraznjeno stanovanje delavca Očišnika v Danjkovi baraki se baje zdaj poteguje g. Bahun, za Eferlovo pa nosilec socialistične liste g. Eržen, ker hočeta na vsak način postati barakarja iz gole ljubezni do deložirancev, ki se bodo dne 18. decembra lahko vselili v dosedanja lepa in prostorna stanovanja gg. Eržena in Bahuna. Če bo le res!

Mariborskim volilcem v poduk in zabavo.

Nagrade oddane! 1. nagrade ni dobil niti gospod Bahun, ki je skušal dokazati, da so stanovanjske hiše v Smetanovi ulici pozidali socialisti. 2. nagrada, trihter, je oddan, in sicer v uredništvo »Volksstimme«, da bi ga imeli vsaj do 18. decembra na razpolago. So uporaba je dovoljena. Urednik Eržen je namreč bil za Bahunov predlog. 3. nagrada se dodeli dr. Reismanu, ker je on prevzel nalogo, da popiše socialistično kanalizacijo. Na tej ulici bo trg za slamo.

Nove nagrade! 1. Onemu, ki dokaže, da socialist Petijan ni bil vpisan na demokratski kandidatni listi — 1000 Din. 2. Onemu socialistu, ki je za to, da delavski denar porabijo socialisti za zidanje advokatskih pisarn — 10 trihterjev iz Nürnberga, če mu bo sploh še kaj pomagal! 3. Onemu, ki dokaže, da so-

cialistični županski kandidat Grčar ni bil letos večkrat opominjan, ker je s svojo nedelavnostjo zaviral delo občinskega proračuna — svoto 10.000 Din.

Amerikanersystem imajo tudi naši socialisti. Ameriški slovenski delavci so naložili skupaj denar v svojo Jednoto, ki je pa ta denar naložila v Kristanovi banki po 4%. — Seveda ga ta banka posoja delavcem, če ga sploh posoja, po visokih bančnih obrestih! Posodite delavski denar delavcem po 4%, če ste res socialisti! —

»Wienersystem«. — Na Dunaju so te dni v socialistični organizaciji tramvajskih uslužbencev odkrili velike tatvine. Socialistični voditelji so si denar, ki so ga delavci zaslužili — razdelili in pustili blagajno prazno! Habe die Ehre, du Wienersystem!

Nabava drogov za snemanje napisov, čopičev za pomazanje hiš, se razpisuje. Dobavitelji se naj oglasijo v Narodnem domu pri Orjuni.

Vse vrvi, verige in špage kupi SDS, da bo mogla potegniti mariborske delavce po svojih zaupnikih v socialističnem vodstvu v orjunsko sužnost! Ponudbe na uredništvo »Jutra« v Mariboru.

Slame za ta teden dovolj! Vse dobave ustavljene. — Slamoreznica d. d.

Pogrebni fond železničarjev kupi drva, ker hočejo socialisti v bodoče na občinske stroške sezidati krematorij, peč za zažiganje mrličev! — Dobava takoj, plačilo po smrti. —